

[Kammersgaard.]

Kapital. I den Betænkning, der medfølger Forslaget som Bilag, er disse egentlige Enkekassers Formue pr. 31. December 1921 opgjort til ca. 2,8 Mill. Kr., medens den sidste Gruppe, Hjelpeenkekasserne i Almindelighed, kun har en meget ringe opsparat Kapital. Det er vel ikke langt fra det virkelige, naar jeg siger, at tilsammen har vist begge Grupper af Kasser en Formue paa godt og vel 3 Mill. Kr., og det er jo rigtigt, som Venstres ærede Ordfører udtalte, at denne Kapital i Tidens Løb, altsaa gennem 200—300 Aar, er opsparat af den danske Præstestand til Hjælp for Præstestandens Enker.

Dette høje Tings ærede Medlemmer ved alle, at da vi fik Lønningsloven af 1919, blev Præsterne og deres efterladte ligestillet med samtlige andre Tjenestemænd og deres efterladte, og derfor blev Præsternes Pligt til at være Medlemmer af Enkekasserne ogsaa ophævet. Tilbage er der altsaa nu at faa afviklet disse Kassers Forhold i Overensstemmelse med de Bestemmelser, som er truffet i § 29 i den Lov, jeg nævnte før. Det Udvalg, der har været nedsat om dette Forhold, og som har afgivet den Betænkning, der medfølger Forslaget som Bilag, har fremsat et Forslag til Kassernes Afvikling, og nu har altsaa den højtærede Kirkeminister fremsat et Forslag, der ganske vist bygger paa Oplysninger hentet fra Udvalgets Betænkning, men dog gaar ud paa at faa dem afviklet under en anden Form end den, Udvalget i sin Tid havde tænkt sig.

Udvalgets Forslag gik ud paa, at der ikke alene ikke skulde tages mod Indmeldelser i disse Kasser, men ogsaa, at de pligtige Forsikringer skulde indkøbes i Statsanstalten for Livsforsikring, og den Sum, der eventuelt blev tilbage, naar disse pligtige Forsikringer var fyldestgjort, skulde saa danne et Legat, hvis Midler skulde komme Præsternes efterladte til gode. Jeg finder for øvrigt her Anledning til at udtale min Beklagelse af, at disse Kassers Forhold ikke blev afviklet samtidig med, at Lønningsloven traadte i Kraft. Men dette Forslag fra Udvalgets Side har Landemoderne og Kassernes Bestyrelser imidlertid modsat sig, idet de har gjort gældende, at denne Form for Afvikling vilde komme til at koste Kasserne flere Penge end nødvendigt, altsaa blive for dyr, og den paatænkte Legatfond vilde af den Grund blive for lille, og derfor har den højtærede Minister nu foreslaaet, at Enkekasserne selv skal forestaa Afviklingen. Det vil altsaa med andre Ord sige, at den højtærede Minister

har valgt at imødekomme det Ønske, der er udtalt fra de forskellige Landemoder og fra Direktionerne for Enkekasserne. Jeg kan ikke tilbageholde den Bemærkning, at jeg i Virkeligheden beklager, at den højtærede Minister er gaaet den Vej, og det gør jeg af forskellige Grunde.

For det første vil det jo medføre en meget omstændelig Administration. Lad os se et Øjeblik paa det. Hvis man gaar den Vej, Lovforslaget anviser, skal der være en Fællesbestyrelse bestaaende af 5 Medlemmer, nemlig Sjællands Biskop som Formand, et Medlem valgt af Roskilde og Lolland-Falsters Stifters Landemoder, et Medlem valgt af Fyns, Haderslev og Ribe Stifters Landemoder, et Medlem valgt af Aarhus, Viborg og Aalborg Stifters Landemoder og et Medlem valgt af Kirkeministeriet. Og foruden denne Fællesbestyrelse skal hver Kasse bestyres foreløbig som hidtil, og da der er 9 egentlige Enkekasser, vil der blive mindst 9 Bestyrelser, ja, der bliver maaske flere, naar man tager de forskellige Smaakasser i Betragtning.

Saa skal hver Kasse affatte sit Aarsregnskab, det skal indsendes til Fællesbestyrelsen, denne Fællesbestyrelse skal saa affatte et samlet Regnskab, og hvert femte Aar skal der foretages en forsikringsmæssig Opgørelse af samtlige Kassers Status og Ansvar. Hvis der saa er Overskud, gør Fællesbestyrelsen Indstilling til Ministeriet om, hvorvidt der skal udbetales en Del af Overskuddet til en Understøttelsesfond for Enker og Børn af Præster i Folkekirken o. s. v., o. s. v., kort sagt en Administration, der vil blive yderst omstændelig. For det andet mener jeg, at en Administration af den Art vil blive meget dyr.

Der er intet oplyst om, hvad Administrationen af de nu eksisterende Enkekasser koster; det kunde være interessant i denne Forbindelse at faa det oplyst. Jeg haaber, der bliver nedsat et Udvalg om Sagen, og at vi saa gennem Udvalgsarbejdet kan faa oplyst, hvad Administrationen koster, og hvad den vil komme til at koste, hvis Forslaget gennemføres i den Skikkelse, hvori det er forelagt. Men endvidere vil Afviklingen af Enkekasserne, naar den skal foregaa paa den Maade, vare meget længe. Der synes jeg, at det nedsatte Udvalgs Forslag er ganske anderledes lige til, nemlig at Forholdet ordnes paa en Gang ved Overdragelse af alle Kassers Forpligtelser til Statsanstalten for Livsforsikring, og der bliver saa samtidig en ikke ubetydelig Kapital til Raadighed til en Fond, eller hvad det nu skal være, for saa vidt som den ikke skal